

**ENERJİ MƏSƏLƏLƏRİNİ TƏNZİMLƏMƏ AGENTLİYİNİN
2021-Cİ İL ÜZRƏ FƏALİYYƏTİNƏ DAİR**

İLLİK HESABAT

Fəsil I

ENERGETİKA SUBYEKTLƏRİ VƏ İSTEHLAKÇILARLA İŞ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində yeni, yaxud yenidən qurulan, həmçinin enerjisi təchizatı sxemini dəyişən elektrik qurğularının layihələrinin və qaz təchizatı sahəsində tikilən, yenidən qurulan obyektlərin layihə sənədlərinin razılaşdırılması üzrə:

Elektrik enerjisi üzrə 254 ədəd (68 ədədi 0,4 kV-luq şəbəkədən, 186 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusunun layihə sənədi razılaşdırılmış, 65 ədəd layihə sənədinin isə aşkar olunmuş çatışmazlıq səbəbindən razılaşdırılmasından imtina olunmuşdur.

Qaz təchizatı üzrə 3521 ədəd tikinti obyektinin layihə sənədi razılaşdırılmış, 113 ədəd layihə sənədinin isə aşkar olunmuş çatışmazlıq səbəbindən razılaşdırılmasından imtina olunmuşdur.

Araşdırma aparılarkən layihələrdə aşağıda qeyd edilən pozuntu hallarına yol verildiyi müəyyən olunmuşdur:

- texniki şərtlərdə qoyulan tələblərdən kənara çıxmalar;
- elektrik veriliş xətlərinin trassasının kommunikasiyası olan müəssisələrlə razılaşdırılmaması;
- elektrik avadanlıqlarının texniki xarakteristikalarının tam şəkildə qeyd olunmaması;
- qaz qurğularının texniki xarakteristikalarının tam şəkildə qeyd olunmaması.

Layihələrdə yol verilən pozuntuların aradan qaldırılması istiqamətində sifarişçilərə Agentlik tərəfindən metodiki yardım göstərilmiş, pozuntuların aradan qaldırılmasına köməklik edilmişdir. Həmin pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında layihə sənədləri razılaşdırılmışdır.

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində istismara buraxılış aktlarının verilməsi üzrə:

Elektrik enerjisi üzrə 212 ədəd (56 ədədi 0,4 kV-luq şəbəkədən, 156 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusu üçün istismara buraxılış aktı verilmişdir.

Elektrik qurğuları üçün istismara buraxılış aktının verilməsinə dair müraciətlər araşdırılarkən aşağıdakı tipik pozuntu halları aşkar edilmişdir:

- layihədən kənara çıxmalar;
- təhlükəsizlik texnikasına dair tədbirlərin görülməməsi;
- ölçü-sınaq sənədlərinin tam olmaması.

Yuxarıda qeyd olunan pozuntuların aradan qaldırılması istiqamətində sifarişçilərə Agentlik tərəfindən metodiki yardım edilmiş, pozuntuların aradan qaldırılmasına köməklik

göstərilmişdir. Həmin pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında baxışlar keçirilərək istismara buraxılış aktları verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsi üzrə:

Təbii qaz istehlakçılarının təqdim etdikləri 702 ədəd razılaşdırılmış layihəyə uyğun olaraq tikintisi başa çatdırılmış sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsinə dair müraciətlər araşdırılarkən aşağıdakı tipik pozuntu halları aşkar edilmişdir:

- sənaye qaz qurğularının texniki pasportlarının təqdim olunmaması;
- tikinti norma və qaydalarının tələblərinin pozulması;
- layihəyə uyğun olaraq qurğu və avadanlıqların tam quraşdırılmaması.

Yuxarıda qeyd olunan pozuntuların aradan qaldırılması üçün Agentlik tərəfindən sifarişçilərə məsləhətlər verilmiş, metodiki köməklik göstərilmişdir. Həmin pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Büdcədən maliyyələşən müəssisə və təşkilatların elektrik qurğularında və qaz təchizatı sahələrində nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə:

Büdcədən maliyyələşən müəssisələrdə təsdiq olunmuş iş planına uyğun olaraq elektrik qurğularının texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunmasının və elektrik enerjisindən istifadənin vəziyyəti ilə bağlı 152, qazdan səmərəli istifadənin və qaz qurğularının etibarlı istismarının təmin edilməsi, həmçinin, müvafiq sahəyə dair normativ hüquqi aktların tələblərinə əməl olunması vəziyyətinin araşdırılması məqsədilə 152 nəzarət tədbirləri həyata keçirilmişdir. Aşkar olunan pozuntuların aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Elektroenergetika müəssisəsi ilə enerji təchizatı müəssisəsi arasında quraşdırılmış elektrik sayğaclarının yoxlanması üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları"nın 7.15-ci bəndinin tələblərinə əməl olunmasının yoxlanılması məqsədi ilə Agentlik tərəfindən müvafiq olaraq "Azərenerji" ASC və "Azərişiq" ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə 73 ədəd elektrik saygacının texniki vəziyyətinə baxış keçirilmiş, cərəyan transformatorlarının sxemləri və əmsalları yoxlanılıb möhürlənmiş, sayğaclar kompüterlə oxunmuş və aşkar olunan qüsurlar sənədləşdirilmişdir.

Ölkədə elektrik enerjisi təchizatının yaxşılaşdırılması sahəsində aparılan işlər üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin ölkədə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatların dəqiqləşdirilərək mütəmadi olaraq yenilənməsi və bunun üçün tədbirlərin görülməsi istiqamətində işlərin intensivləşdirilməsi və nəticəsi haqqında ildə iki dəfə olmaqla Nazirlər

Kabinetinə məlumat verilməsi barədə 2019-cu il 13 may tarixli 12/12-53 nömrəli və 2020-ci il 11 mart tarixli 2971 nömrəli tapşırıqlarının icrası ilə əlaqədar Energetika Nazirliyinin 2020-ci il 4 may tarixli F-53 nömrəli əmri ilə yaradılmış işçi qrupunun üzvləri, aidiyyəti yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri və enerji təchizatı müəssisəsinin əməkdaşları ilə birlikdə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatlar dəqiqləşdirilmiş, 2021-ci ilin birinci yarımili üzrə məlumatlar 17.07.2021-ci il tarixli EN-01-08-2140/21 nömrəli məktubla Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Qeyd olunan məlumatların yenilənməsi məqsədilə işlər davam etdirilir.

Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində daxil olmuş şikayətlərin araşdırılması üzrə:

Agentliyə bilavasitə istehlakçılardan, Energetika Nazirliyindən və digər qurumlardan daxil olmuş elektrik enerjisi təchizatı üzrə 5251, qaz təchizatına dair 905, istilik təchizatı üzrə 66 şikayət mahiyyəti üzrə araşdırılmışdır. Həmin araşdırmalar nəticəsində aşkar olunmuş pozuntuların aradan qaldırılması üçün qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tədbirlər görülmüşdür.

Araşdırma zamanı müəyyən edilmişdir ki, həmin şikayətlərin əksəriyyəti aşağıdakı pozuntularla bağlı olmuşdur:

Elektrik enerjisi təchizatı üzrə:

- xəbərdarlıq edilmədən qanunsuz olaraq elektrik enerjisinin dayandırılması;
- gərginliyin normadan aşağı olması;
- iddia müddəti keçmiş borcların istehlakçılardan tələb olunması;
- tərtib olunmuş aktlara görə yenidən hesablaşmaların düzgün aparılmaması;
- elektrik enerjisinin təchizatında fasilələrin yaranması;
- istehlakçıların elektrik şəbəkəsinə qoşulması zamanı enerji təchizatı müəssisəsi tərəfindən mövcud qaydaların tələblərinə əməl olunmaması.

Qaz təchizatı üzrə:

- qazın təzyiqinin normadan aşağı olması;
- qaz təchizatında fasilələrin yaranması;
- qazpaylayıcı tərəfindən tərtib olunmuş aktlara görə əsassız hesabatların aparılması;
- fərdi yaşayış evlərinin qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulmasında əsassız maneələrin yaradılması.

İstilik enerjisi təchizatı üzrə:

- mənzillərin mərkəzləşdirilmiş istilik sistemi ilə təmin edilməməsi;
- istilik enerjisinin təchizatında fasilələrin yaranması;
- istilik enerjisinin təchizatında temperaturun normadan aşağı olması.

Elektrik enerjisi təchizatı üzrə 1 şikayətin əsassız olduğu müəyyən edilmiş, bu barədə şikayətçi kifayət qədər məlumatlandırılmışdır.

Digər şikayətlərin araşdırılması zamanı aşkar edilmiş qayda pozuntularının aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Müraciətlərin həllində göstərilmiş köməkliyə görə ərizəçilərdən Agentliyə elektrik enerjisi təchizatı ilə bağlı 128, qaz təchizatı üzrə 37, istilik təchizatı ilə əlaqədar isə 4 təşəkkür məktubu daxil olmuşdur.

İnzibati xəta haqqında işlərə baxılması üzrə:

Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 279-cu, 281-ci və 282-ci maddələri üzrə Agentlik tərəfindən ümumilikdə 298 inzibati xəta haqqında işə baxılmış, onlardan 186 iş üzrə inzibati tənbeh vermə haqqında qərar, 112 iş üzrə inzibati xəta haqqında iş üzrə icraata xitam verilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir.

Agentlik tərəfindən 55 iş üzrə məhkəmələrdə üçüncü şəxs qismində mütəxəssislərin iştirakı təmin edilmiş və məhkəmələr tərəfindən tələb olunduğu hallarda yazılı mütəxəssis rəyləri verilmişdir.

Agentlik tərəfindən aparılmış araşdırmalar nəticəsində ümumilikdə 15 obyektin elektrik qurğu və avadanlıqları Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nın, 10 obyektin qaz qurğularının isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nın tələbləri pozulmaqla texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik enerjisi və qazpaylayıcı şəbəkələrinə qoşulduğu aşkar edilmiş, müvafiq tədbirlər görülməklə nöqsanların aradan qaldırılması təmin olunmuşdur.

Texniki Şuraların fəaliyyəti üzrə:

Energetika Nazirliyinin 2021-ci il 8 aprel tarixli F-32 nömrəli əmri ilə Balakən “ASAN xidmət” mərkəzində və Yevlax “KOB evi”ndə Texniki Şuralar yaradılaraq Şuraların sayı 19-a çatdırılmışdır.

2021-ci il ərzində 1 və 2 saylı “ASAN Kommunal” mərkəzlərində, Xaçmaz və Yevlax KOB evlərində, Sumqayıt, Gəncə, Sabirabad, İmişli, Masallı, Quba, Bərdə, Mingəçevir, Qəbələ, Şəki, Şamaxı, Kürdəmir, Tovuz, Ağcabədi və Balakən “ASAN xidmət” mərkəzlərində fəaliyyət göstərən Texniki Şuralara Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası”nın tələblərinə uyğun olaraq ümumilikdə 2748 müraciət qəbul olunaraq icra edilmişdir.

Biliklərin yoxlanılması üzrə:

İstehlakçıların müraciəti əsasında 133 müəssisədə 588 nəfər olmaqla elektrotexniki heyətin və elektrik təsərrüfatlarına cavabdeh şəxslərin texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydaları üzrə peşə bilikləri yoxlanılmış, yoxlama nəticəsində biliklərin artırılması üzrə Agentlik tərəfindən təkliflər verilmiş, bu istiqamətdə müraciət edən istehlakçılara metodiki yardım göstərilmişdir.

Energetika sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin tapşırığına əsasən “Azərişiq” ASC tərəfindən hazırlanmış “Paylayıcı şəbəkələr üzrə enerji təchizatının keyfiyyət göstəricilərinin təyin edilməsi Metodikası”nın layihəsinə baxılmış və bununla əlaqədar “Azərenerji” ASC və

“Azərişiq” ASC-nin mütəxəssislərinin də iştirakı ilə cari ildə video-konfrans formatında görüşlər keçirilərək Metodikanın layihəsi yenidən işlənmişdir. Sözügedən Metodikada şəbəkələrin etibarlılıq analizləri, elektrik enerjisi təchizatının keyfiyyət göstəricilərinin və ya etibarlılıq indekslərinin (SAİDİ, SAİFİ) hesablanması metodikası öz əksini tapmışdır. Nəticə etibarilə Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın “Elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulma” işçi qrupunda aidiyyəti qurumlarla birlikdə Metodikanın layihəsi müzakirə edilmiş, qeyd olunan rəy və təkliflər nəzərə alınaraq qəbul olunması təklif edilmişdir.

Qaz sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə:

Agentliyin Nizamnaməsinin 3.1.28-ci və 3.1.29-cu yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyin edilməsi, eləcə də tənzimləmə prosedurlarının və nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı araşdırmalar aparılmış və tədbirlər görülmüşdür. Həmin tədbirlərə uyğun olaraq SOCAR-ın mütəxəssisləri ilə birgə “Qaz İxrac” İdarəsinin Magistral Qaz Kəmərləri Sahələrinə məxsus qaz ölçü qovşaqlarında istismarda olan “NGC” markalı axın qaz xromatoqraflarına Agentlik tərəfindən təsdiqlənmiş plan-qrafikə əsasən ayda bir dəfə texniki baxış keçirilməsində iştirak edilmişdir.

SOCAR-ın “Neftqazəlmütədqiqatlayihə” İnstitutunun Qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyini üzrə laboratoriyasının mütəxəssisləri ilə birgə qaz ölçü qovşaqlarından qaz nümunələrinin götürülməsində, karbohidrogenə və suya görə şəh nöqtəsinin təyini prosedurlarında iştirak edilmişdir.

Qaz təchizatı müəssisələri tərəfindən SAİDİ (kəsintilərin orta müddət göstəricisi) və SAİFİ (kəsintilərin orta tezlik göstəricisi) hesablama metodikasının təhlil olunması məqsədilə “Azəriqaz” İB-dən 2021-ci il üzrə qazpaylayıcı şəbəkədə baş vermiş kəsintilərlə bağlı (planlı və plandankənar) məlumatlar əldə edilmişdir. Belə ki, Bakı şəhəri və regionlar nəzərə alınmaqla bütün qaz xidmət sahələri üzrə istehlakçıların qaz təchizatında baş vermiş kəsintilər barədə məlumatlar gündəlik Agentliyə təqdim olunur. “Azəriqaz” İB tərəfindən təqdim olunmuş 2021-ci il üzrə məlumatlar əsasında SAİDİ və SAİFİ göstəriciləri hesablanmış və təhlillər aparılmışdır.

2021-ci ilin birinci rübündə “McKinsey&Company” şirkəti tərəfindən “Təbii qaz təchizatı sisteminin idarə edilməsi”, “Qurumlar və liberallaşdırma” mövzularında keçirilmiş seminarlarda iştirak edilmiş, həmçinin, “McKinsey&Company” şirkətinin nümayəndələri “Qaz İxrac” və “Yeraltı qaz anbarları” idarələrinin obyektlərindən Agentliyin səlahiyyətli nümayəndəsinin iştirakı ilə qaz paylayıcı şəbəkəyə verilən təbii qazın dövlət standartlarının tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə ölçmələr aparmış, nümunələr götürmüşdür.

Ölkədə nəql olunan, paylanan və istehlak olunan qazın keyfiyyətinin və uçotunun dövlət standartlarının tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə SOCAR-ın “ROCWEB” informasiya portalı vasitəsilə ölçü qovşaqlarından alınan qazın keyfiyyət göstəricilərinə və digər parametrlərinə səmərəli nəzarət edilir.

Payız-qış mövsümünə hazırlıq vəziyyətinin yoxlanılması üzrə:

Təchizatın dayanıqlığının təmin edilməsi və istehlakçıların fasiləsiz, keyfiyyətli elektrik və istilik enerjisi, habelə təbii qaz ilə təmin olunması məqsədilə “Azəristiliktəchizat” ASC, “Qaz İxrac” İdarəsi, “Azəriqaz” İB, “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-nin məsul

subyektlərinin payız-qış mövsümünə hazırlığı üzrə onlar tərəfindən təqdim olunmuş tədbirlər planlarına əsasən görülən işlərin icra vəziyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün monitorinqlər aparılmışdır. Payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 24 fevral tarixli 65 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası”na uyğun olaraq davam etdirilir.

Fəsil II

STRATEGİYANIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ INNOVASİYALAR ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Müvafiq sahədə strategiyanın müəyyən edilməsi və innovasiyaların tətbiqi üzrə:

- “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində fəaliyyət göstərən subyektlər üzrə vahid məlumat bazasına (SVMB) dair Təlimat” hazırlanmış və təsdiq edilmişdir.

- Agentlikdə iqtisadi təhlilin aparılması üçün tələb olunan hesabat və məlumatlar, iqtisadi təhlilin aparılması meyarları və vasitələri, iqtisadi təhlilin aparılması, məlumat uyğunsuzluğunun araşdırılması, iqtisadi təhlilin nəticələri barədə hesabatın hazırlanması, müvafiq sahədə tarif təkliflərinin verilməsi ilə bağlı hesablamaların aparılması məqsədilə məlumatların əldə olunması, məlumat uyğunsuzluğunun araşdırılması və aradan qaldırılması, yol verilən tarif gəlirinin hesablanması, investisiya qoyuluşlarının xüsusi şərtləri, rentabellik normasının hesablanması, istehsal, ötürmə və paylama tariflərinin hesablanması, tariflərin hesablanma müddətlərinə dair münasibətlərin tənzimlənməsi üçün “İqtisadi təhlilin aparılması haqqında” və “Elektrik enerjisinin ölkədaxili tariflərinin hesablanması haqqında” təlimatlar işlənib hazırlanmış və təsdiq edilmişdir.

- Seçilmiş yaşayış məntəqələri üzrə elektrik enerji istehlakının mərkəzləşdirilmiş istilik təchizatından asılılığının qiymətləndirilməsi aparılmış, “Azəristiliktəchizat” ASC ilə müzakirələr keçirilmiş və hesabat hazırlanmışdır.

- Tənzimləyici fəaliyyət istiqamətləri üzrə ümumilikdə 60-dan çox ölkənin qabaqcıl təcrübəsi, o cümlədən Türkiyə Respublikasının Milli Enerji səmərəliliyi üzrə fəaliyyət planı, paylayıcı sistem operatorunun ayrılması sahəsində Gürcüstan Milli Enerji və Su Təchizatı Tənzimləmə Komissiyasının təcrübəsi, BP Energy Outlook 2020 buraxılışında toxunulan global enerji sisteminin təbiətinin dəyişdirilməsi və enerji mənbələrinə (təbii qaz, neft və bərpa olunan enerji) tələb və təklif məsələləri, 2021-ci ildə Texasda baş vermiş enerji böhranının səbəb və nəticələri, energetika sahəsində innovasiyalar üzrə İsrail şirkətlərinin təcrübəsi, şəbəkə planlaşdırılması ilə bağlı Avropa Enerji Tənzimləyicilərinin Əməkdaşlıq Agentliyinin (ACER) fəaliyyəti, Almaniya Federal Şəbəkə Agentliyinin Monitorinq Hesabatı, Beynəlxalq Enerji Agentliyinin (IEA) elektrik enerjisi bazarı hesabatının öyrənilməsi istiqamətində araşdırmalar aparılmışdır.

- “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”in təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 27 fevral tarixli 161s nömrəli Sərəncamından və sözügedən prioritetlərdən irəli gələn tədbirlərin icrasının təmin edilməsinə dair hazırlanmış layihələrə rəy və təkliflər bildirilmişdir.

- Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (IFC) sifarişi əsasında Böyük Britaniyanın “BVG Associates” şirkəti tərəfindən hazırlanmış “Azərbaycan üçün dənizdə külək yol xəritəsi”nin hesabatına rəy və təkliflər verilmişdir.

- “Dayanıqlı inkişafın iqtisadi, sosial və ətraf mühit aspektlərinin gücləndirilməsi məqsədilə COVID-19 pandemiyasının mənfi təsirlərinin aradan qaldırılması: 2030-cu il Gündəliyinə nail olmaq məqsədilə inkluziv və effektiv sistemin yaradılması” ilə bağlı Birləşmiş Millətlər Təşkilatına təqdim edilməsi üçün görülmüş işlər əsasında hazırlanmış Azərbaycanın III Könüllü Milli Hesabatına dair rəy və təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 23 yanvar tarixli 1258 nömrəli Fərmanının 5.3-cü bəndinə əsasən hazırlanmış Dövlət Neft Şirkətinin yeni Nizamnamə layihəsi və strukturuna dair rəy və təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

Fəsil III

HÜQUQİ TƏMİNAT VƏ TEXNİKİ NORMATİV TƏNZİMLƏMƏ İSTİQAMƏTİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Qanunvericilik istiqamətində görülmən işlər üzrə:

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 2.1.1-ci yarımbəndinin icrası məqsədi ilə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) texniki dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycanda yeni yaradılan Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin fəaliyyətinə dəstək” layihəsi çərçivəsində, nüfuzlu beynəlxalq məsləhətçi olan “DNV GL” şirkəti cəlb edilməklə, Azərbaycan Respublikasında energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyicinin statusunu, fəaliyyətinin hüquqi əsaslarını və prinsiplərini, tənzimləmə üsullarını, məqsəd və vəzifələrini, strukturunu və işinin təşkilini, funksiya və səlahiyyətlərini, habelə fəaliyyəti ilə bağlı münasibətləri müəyyən edən “Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi, həmçinin, sözügedən Qanun layihəsinin qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar qüvvədə olan normativ hüquqi aktlara dəyişiklik layihələri hazırlanmış, “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən bildirilən rəy və təkliflər nəzərə alınmaqla daha da təkmilləşdirilmişdir. Hazırlanmış layihələr “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) vizaları toplanaraq 06.10.2021-ci il tarixli EN-01-16-2897/21 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Qanunvericilikdə həmahəngliyin təmin edilməsi və elmi-texniki tərəqqi nəzərə alınaraq, təşəbbüs qaydasında “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi hazırlanmış, “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi və “Azərişiq” ASC tərəfindən bildirilən rəy və təkliflər nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilmişdir. Həmin layihə “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan

Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq yuxarıda qeyd olunan dövlət orqanlarının (qurumlarının) vizaları toplanaraq 18.10.2021-ci il tarixli EN-02-12-3017/21 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Qoyuluş gücü 230 MVt olan günəş elektrik stansiyasının tikintisi ilə bağlı pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 aprel tarixli 2561 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci 5 aprel tarixli 218s nömrəli Sərəncamının 2.3-cü bəndinin icrası ilə əlaqədar hazırlanmış təkliflər Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi və “Azərenerji” ASC ilə razılaşdırılmış və 05.10.2021-ci il tarixli EN-01-24-2864/21 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Nazirlər Kabinetinin 19.11.2021-ci il tarixli 33273 nömrəli dərkənarı ilə təkliflər məqbul hesab edilmiş və təkliflərin qeyd olunan müddətlərdə həyata keçirilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi barədə tapşırıq verilmişdir.

Texniki normativ tənzimləmə istiqamətində görülmən işlər üzrə:

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.2-ci bəndinə uyğun olaraq elektroenergetika sahəsində liberal bazar münasibətlərinə keçid üçün ilk növbədə görülmək tədbirlərdən biri kimi beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla “Elektrik Şəbəkə Məcəlləsi”nin hazırlanmasına dair Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 6 avqust tarixli 12455 nömrəli dərkənarının icrası məqsədilə Energetika Nazirliyinin 2020-ci il 28 sentyabr tarixli F-104 nömrəli əmri ilə “Azərişiq” ASC və “Azərenerji” ASC-nin mütəxəssisləri də cəlb olunmaqla işçi qrup yaradılmışdır. Məcəllənin ilkin layihəsinin işçi qrupda müzakirələri aparıldıqdan sonra Türkiyənin tənzimləyici qurumunun mütəxəssisləri ilə görüşlər keçirilərək məsləhətləşmələr aparılmış və Avropa direktivlərinə əsasən “Elektrik Şəbəkə Məcəlləsi”nin layihəsinə düzəlişlər və əlavələr edilmişdir. Hazırda “Elektrik Şəbəkə Məcəlləsi”nin layihəsinin qanunverciliyin tələblərinə uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər aparılır.

AYİB-in dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycan Respublikasında yeni yaradılmış Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin fəaliyyətinə dəstək” layihəsinin ikinci fazası çərçivəsində görülmən işlər üzrə:

Beynəlxalq məsləhətçi olan “DNV GL” şirkəti cəlb edilməklə energetika sahəsində tənzimləmə subyektlərinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi və nəzarətin həyata keçirilməsi sahəsində tənzimləmə subyektlərinin hesabat formaları, onların uçot və hesabatlarının təşkilinə dair tələblər, tənzimləmə subyektlərinin investisiya layihələrinin (proqramlarının) hazırlanması və icrasına nəzarətin həyata keçirilməsi, elektrik enerjisinin istehsalı və ötürülməsi sahəsində icazələrin verilməsi, elektrik enerjisi bazarının monitorinqi, istehlakçıların şikayətləri, tənzimləmə subyektləri arasında mübahisələrə baxılması ilə bağlı hüquqi münasibətləri tənzimləyən “Elektrik enerjisinin ötürülməsi (paylanması) sahəsində tənzimlənmən qurumların investisiya fəaliyyətinin tənzimlənməsi Qaydaları”nın, “Elektrik enerjisi bazarının monitorinqi Qaydaları”nın, “Tənzimlənmən subyektlərin hesabatlılıq sisteminin təşkili Qaydaları”nın, “Mübahisə və şikayətlərin həllinə dair Tövsiyələr”in, “Tənzimlənmən sahədə tənzimləmə subyektləri tərəfindən icazələrin alınması, yenidən

rəsmiləşdirilməsi, dayandırılması, ləğvi və onların qeydiyyatına dair Rəhbərlik” adlı sənəd layihəsinin, “Elektrik enerjisi istehsalı üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi Qaydaları”nın, “Elektrik enerjisinin ötürülməsi üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi Qaydaları”nın və “Tənzimlənən sahədə tənzimləmə subyektlərinə icazələrin verilməsi və onların qeydiyyatına dair Qaydalar”ın layihələri hazırlanmışdır. “Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi və onunla əlaqədar digər qanunvericilik aktları qəbul olunduqdan sonra layihələrin “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq təsdiqi üçün tədbirlər görülməkdir.

Fəsil IV

BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq üzrə:

Agentlik tərəfindən assosiativ üzv seçilmiş ERRA təşkilatının aşağıda adları sadalanan komitələrində və işçi qrupunda iştirak təmin olunmuşdur:

- Elektrik enerjisi bazarı və iqtisadi tənzimləmə komitəsi;
- Bərpa olunan enerji üzrə komitə;
- İstehlakçıların müdafiəsi üzrə işçi qrupu.

Agentlik müvafiq sahədə ixtisaslaşmış aşağıdakı beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlıq etmişdir:

- Avropa Enerji Tənzimləyiciləri Şurası (CEER);
- Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyi (IRENA);
- Şərq Tərəfdaşlığı;
- Avropa İttifaqı Enerji Birliyi;
- Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Assosiasiyası (ERRA);
- EU4Energy.

Bundan başqa, müvafiq sahədə investisiya mühitinin əlverişliliyinin artırılması məqsədilə Agentlik aşağıdakı beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əməkdaşlıq etmişdir:

- Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB);
- Asiya İnkişaf Bankı (AİB).

Agentlik beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təşkil edilmiş aşağıdakı tədbirlərin iştirakçısı olmuşdur:

- 2021-ci ilin 18-28 yanvar tarixlərində videokonfrans formatında Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Birliyi (ERRA) tərəfindən “Kapital xərclərinin təhlili və qiymətləndirilməsi üçün tənzimləmə mexanizmləri” mövzusunda vebinar;

- 2021-ci ilin 28 aprel tarixində videokonfrans formatında Asiya İnkişafı Bankı (AİB) tərəfindən təşkil olunmuş “Dayanıqlı İnfrastruktur seriyası haqqında Virtual Dialoqlar - Aşağı Karbonlu Keçiddə Enerji Sisteminin Dayanıqlılığının Qurulması” mövzusunda vebinar;

- 2021-ci ilin 18-20 may tarixlərində videokonfrans formatında Asiya İnkişafı Bankının (AİB) İnstitutunun “Bərpa Olunan Enerji Mənbələrinin intensiv tətbiq olunduğu dünyada elektrik enerjisi bazarları” mövzusunda seminar;

- 2021-ci ilin 17 may tarixində videokonfrans formatında Avropa İttifaqı tərəfindən təşkil olunmuş “İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi üçün uzunmüddətli enerji strategiyasının

hazırlanması və həyata keçirilməsində Azərbaycan Hökumətinə dəstək, FWC SIEA 2018-LOT2: İnfrastruktur, davamlı artım və iş yerləri (EuropeAid/138778/DH/SER/multi)" layihəsinin 2-ci hissəsi ilə 20 nəfər üçün uzunmüddətli enerji strategiyasının hazırlanmasına dair təlim;

- 2021-ci ilin 30 iyun tarixində "Technip" şirkətinin mütəxəssisləri tərəfindən keçirilən "Dənizdə külək, hidrogen enerjisi, enerji saxlanması" mövzusunda vebinar;
- 2021-ci ilin 19 oktyabr tarixində "Equinor" şirkəti tərəfindən təşkil olunan "Enerji keçidi" mövzusunda vebinar.

Xarici ölkələrin enerji tənzimləyiciləri ilə əməkdaşlıq üzrə:

Macarıstanın Enerji və Kommunal Xidmətlər Sahəsində Tənzimləmə Qurumu (MEKH) ilə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi arasında Əməkdaşlıq Sazişi imzalanmışdır.

Agentlik enerji tənzimlənməsi və nəzarəti sahələrində xarici ölkələrin aşağıda sadalanmış qurumları ilə əməkdaşlıq etmiş, məlumat mübadiləsində iştirak etmişdir:

- Türkiyənin Enerji Bazarını Tənzimləmə Şurası (EPDK);
- Rusiya Federasiyasının "Bazar Şurası" qeyri-kommersiya təşkilatı;
- Ukrayna Enerji Tənzimləyicisi (NERC);
- Gürcüstan Enerji Tənzimləyicisi (GNERC);
- Moldova Enerji Tənzimləyicisi (ANRE);
- Rumıniya Enerji Tənzimləyicisi (ANRE);
- Bosniya və Herseqovina Dövlət Enerji Tənzimləmə Komissiyası (SERC);
- Bolqarıstan Respublikasının Enerji və Su Tənzimləyici Komissiyası (EWRC);
- Ukraynanın Enerji Nəzarəti üzrə Dövlət Müfəttişliyi;
- Böyük Britaniyanın Qaz və Elektrik Enerjisi Bazarları Ofisi (OFGEM).